

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Bestuurskundige Berichten april 1987

Hogenbirk, S.; Laan, A.; Visser, A.; Hengeveld, A.; Vingerhoed, T.; Rooijen, J. van; ... ; Berwers, B.

Citation

Hogenbirk, S., Laan, A., Visser, A., Hengeveld, A., Vingerhoed, T., Rooijen, J. van, ... Berwers, B. (Eds.). (1987). Bestuurskundige Berichten april 1987. *Bestuurskundige Berichten*, 2(2). Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233033>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233033>

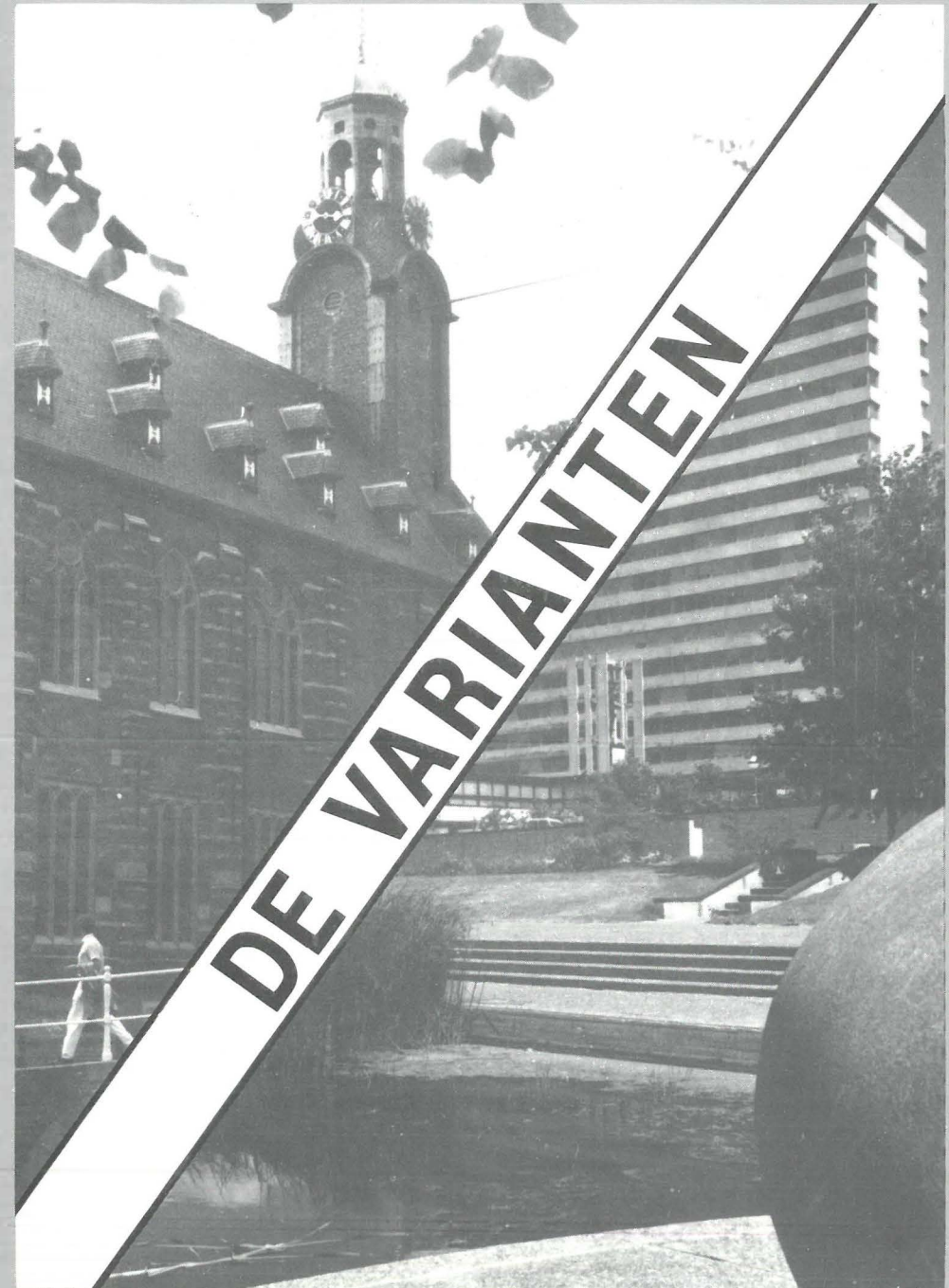
Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

TE 6580

BESTUURSKUNDIGE ERICHTEN

1987

4 APRIL

IN DIT NUMMER TEVENS LIBERALISME EN LIBERTARISME

INHOUD

- 3 "Zwaai(en) naar rechts?"
Zwaait u terug?
- 4 "In der Beschränkung zeigt der Meister." Inderdaad, een bescheiden man, die Joris Voorhoeve.
- 10 "Vliegende Hollanders in Bloomington." Leidse bestuurskundigen lopen stage in de Verenigde Staten. Nederlanders overzee.
- 12 Vrijheid of overheid?
"Libertarisme; tussen realisme en ideologie."
- 15 "De Varianten". Het uur van de waarheid nadert, dus enige broodnodige informatie.
- 20 "Wat is een toupetje?" Voor een nieuwe coupe moet u bij de Rijkspsychologische Dienst zijn.
- 22 Belangrijke mededelingen:
* het B.I.L.-bestuur stelt zich voor
* tentamenuitslagen
* bestuurskunde-forum op 15 mei a.s.
- 24 B.I.L.
in O X F O R D
eN
D
Excursie
N
- 26 Nog meer mededelingen:
* faculteitsraadverkiezingen
* gezocht: redactieleden

B. B.

BESTUURSKUNDIGE
BERICHTEN

ISSN: 0920-5772

1e jaargang, nummer 4.
Een uitgave van de
Bestuurskundige
Interfacultaire Vere-
niging Leiden.
Verschijnt 4x per jaar.

Hoofdredacteur:
Sandra Hogenbirk
Redactie:
Antoinette Laan
Adriaan Visser
André Hengeveld
Taco Vingerhoed
Jaap van Rooijen
Correspondent U.S.A.:
Frank Neumann
Eindredactie:
Bas Berwers

Medewerkers:
Annemarie Kneppers
Henk Boer
Loek Hupkens

Cover design: Randi van
der Toorn Vrijthoff
Foto's voorpagina:
Taco Vingerhoed

Druk: Werkvoorzienings-
schap Zuid-Kennemerland
Haarlem

Redactieadres:
B.B., Rapenburg 59,
2311 GJ LEIDEN

Abonnementen: B.I.L.-leden
en donateurs ontvangen BB
gratis. Voor niet-leden
bedraagt de abonnementsprijs
f 16,-(4 nummers). Over te
maken op bankrek.nr.
335521487 t.n.v. "BIL/BB ;
abonnement" of giro 149399
van RABO-bank Leiden o.v.v.
"BIL/BB rek.nr. 335521487 ;
abonnement".

Advertenties:
Adriaan Visser
tel.(071)140158
André Hengeveld
tel.(071)142974

Met dank aan de medewerkers
van de vakgroep bestuurs-
kunde te Leiden.

ZWAAI(EN) NAAR RECHTS!

Er wordt van bestuurskunde-studenten vaak gedacht dat ze politiek rechts georiënteerd zijn. Ik weet niet of deze opvatting terecht is, maar het is een feit dat dit nummer een overwegend rechts tintje heeft. Dit heeft alles te maken met de hedendaagse gebeurtenissen.

De kranten openslaand word je geconfronteerd met de woorden als privatisering, deregulering, herstructurering en reorganisatie. Onze (toekomstige) markt heeft het zwaar te verduren.

Net de privatisering van de P.T.T. en de reorganisatie aan het verwerken, wordt de overheid door de Boerema-klinieken, door V&D gefinancierd, bedreigd. Ongemerkt komt dan toch de gedachte van het boodschappenlijstje met onderaan "een uitstrijkje halen" op. Denken jullie dat deze klinieken inderdaad te ver gaan, lees dan het artikel over het Libertarisme. Voor reacties alle vrijheid.

Wil het bij de overheid met reorganiseren nog niet lukken? We werden verrast door de V.V.D., die het goede voorbeeld wilde geven door de prominente top sterk uit te dunnen. Een gesprek met de leider van de V.V.D. kan dan ook niet ontbreken.

Maar wie dacht dat de overheid het alleen hier moeilijk heeft vergist zich, kijkend naar Amerika waar het reagande van politieke en ambtelijke hoofden. Onze correspondent horende heeft daar niet alleen de dollar het moeilijk, maar ook voor de aankomende ambtenaar is het niet eenvoudig om het hoofd boven water te houden.

Ach, het valt niet mee nog actuele geschiedenis te schrijven, maar om jullie een voorwoord van de hoofdredacteur na te sturen gaat te ver. Vooral omdat dit nog het *beste uur lijkt* iets te *berichten*.

Sandra Hogenbirk,
hoofdredacteur.

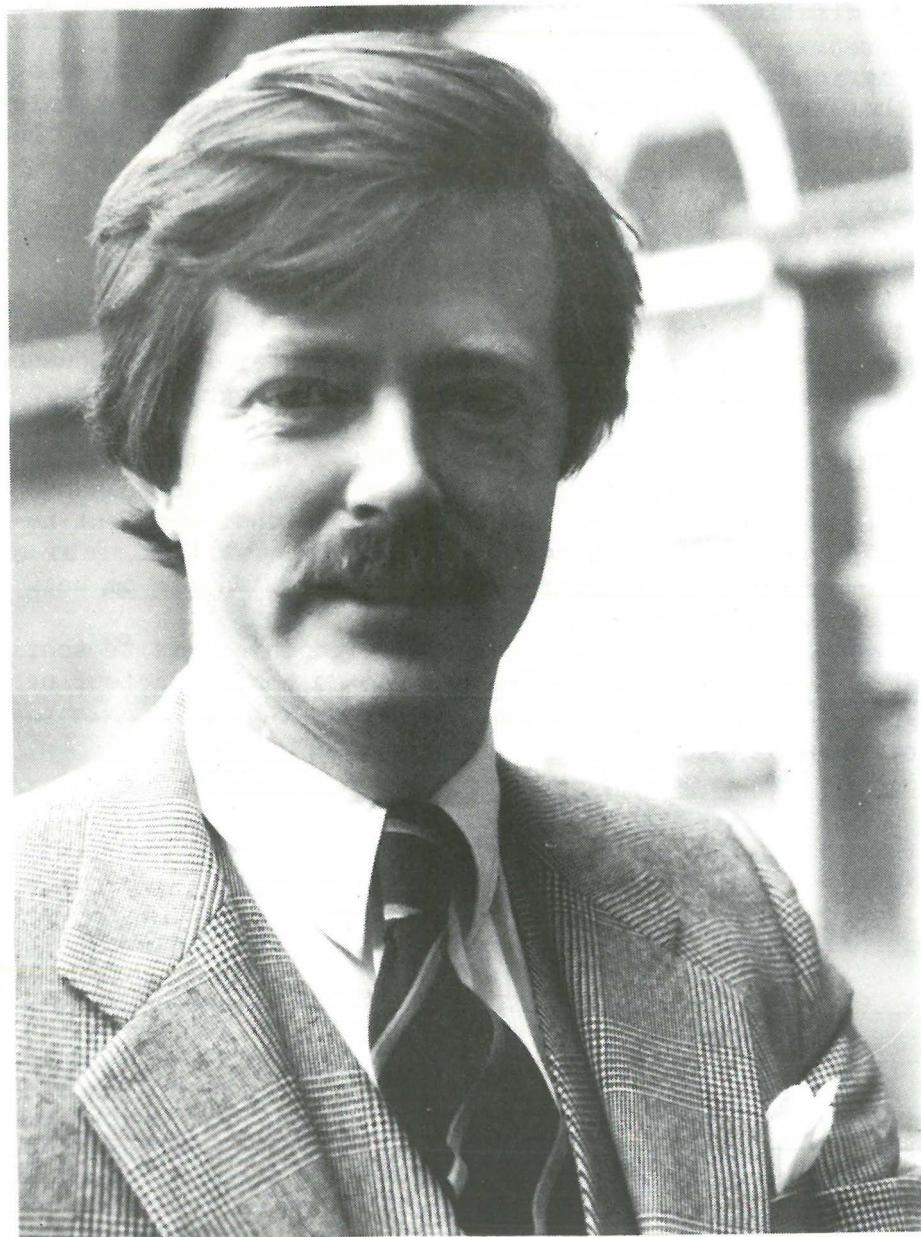
Koot en Bie namen deze man op in hun programma, natuurlijk konden wij daar niet bij achter blijven. We hebben het over de man die eerst buitenlandspecialist van zijn fractie was en nu voorzitter is van deze zelfde fractie in de tweede kamer.

Dr. Ir. J.J.C. Voorhoeve heeft als fractievoorzitter van de VVD te maken met de wederzijdse beïnvloeding van regering en fractie.

Dit en nog veel meer andere zaken komen aan de orde in het hier volgende interview.

Joris Voorhoeve:

” In der Beschränkung
zeigt sich der Meister ”

JORIS IN EEN OOGOPSLAG

Dr. Ir. J.J.C. Voorhoeve.
Geboren 22 december 1945,
Den Haag.

Studeerde te Wageningen
(ontwikkelingseconomie) en
aan de John Hopkins Univer-
sity(USA)(internationale
betrekkingen).

Werkte bij de Economist
Wereldbank te Washington,
was directeur bij de Mr.
Telderstichting(Wetenschap-
pelijk Bureau VVD) en bij-
zonder hoogleraar Interna-
tionale Betrekkingen in
Wageningen.

Werd in 1982 lid van de
VVD-Tweede Kamer-fractie,
en in 1986 fractievoorzitter.
Was tevens actief in de
Europese Beweging Nederland,
de Vereniging voor Inter-
nationale Ontwikkeling, de
Stichting Help de Afghanen
en het Europees Instituut
voor Veiligheidsvraagstukken.

Citaten uit de pers over
de liberaal:

"Een konservatief met
bekeringsijver"

"Een heer op een fiets, die
noch nimmer mislukte"

"Voorhoeve wil niet met
Nijpels vergeleken worden"

Door Antoinette Laan, Frank Neumann
en Taco Vingerhoed

U bent nu sinds enkele maanden
fractievoorzitter. Kunt u aan-
geven waar u de hele week zoal
mee bezig bent?

"Fractievoorzitter zijn houdt in
zoveel mogelijk uit de fractie halen,
dat wil zeggen de leden van de frac-
tie en de fractiestaf zo te stimule-
ren dat ze zich zo goed mogelijk in-

zetten voor het VVD-beleid in de
Tweede Kamer.

Mijn weekindeling is als volgt.
Maandag is een dag van voorbereiding
en huishoudelijke zaken. Dinsdag is
de drukste vergaderdag. 's Ochtends
fractievergadering waar alles wordt
doorgenomen wat op de rol van de
Kamer staat; bovendien wordt er over
de politieke actualiteit gepraat en
soms een paar maanden vooruit gekeken.

Boterham eten

Dinsdagmiddag zijn er dan de stemmin-
gen, de vragen en de behandeling van
wetsontwerpen in de Tweede Kamer.
Woensdag is een reguliere kamerdag
met veel commissie-overleg en natuur-
lijk de plenaire behandeling van al-
lerlei wetsontwerpen. Eveneens heb ik
woensdagmiddag het zogenaamde 'toren-
tje-overleg': een boterham eten bij
de heer Lubbers met de fractievoor-
zitter van de andere coalitiepartij
en de vice-premier. Donderdag heb ik
's ochtends overleg met collega De
Vries om lopende zaken in de Kamer
door te nemen en te bewerkstelligen
dat het optreden van de verschillen-
de fractieleden niet al te zeer uit
elkaar loopt. 's Avonds is er over-
leg tussen de V.D.D.-ministers en
staatssecretarissen waar ik als frac-
tievoorzitter ook bij ben.
Dan is vrijdag een dag om de correspon-
dentie af te handelen en stukken te
lezen. Zaterdag is rustdag en zondag-
middag wordt al weer de daarop vol-
gende week voorbereid."

Bestaan er veel contacten tus-
sen ambtenaren en kamerleden?

"Het contact tussen ambtenaren en
kamerleden is soms intensief maar
hangt van het departement af. Het
ene departement is formeler, ouder-
wetsers dan het andere.
Bij laat ik zeggen de wat informeler
optredende departementen is het con-
tact kamerleden-ambtenaren het he-
vigst. Ambtenaren krijgen informatie
van kamerleden en andersom zijn er

kamerleden die een eigen netwerk hebben van mensen die ze bellen, die kunnen vertellen hoe de vlag er bij hangt."

Overladen programma

U heeft jarenlang een specialistische functie gehad bij de VVD. Denkt u dat de tendens van specialisatie positief is voor de Tweede Kamer?

"Specialisten zijn belangrijk voor individuele begrotingsbehandelingen; zij letten op bepaalde departementale terreinen. Met name de grote fracties hebben ze nodig. Het specialisme mag natuurlijk niet de overhand gaan krijgen, in die zin dat de grote lijn en de algemene politiek daardoor wordt ondergespit. Dan zou de rol van de volksvertegenwoordiging verloren gaan; de volksvertegenwoordiging zou dan te technocratisch worden.

Het is het ingewikkelde proces van te gedetailleerde regelgeving van de centrale overheid, wat de specialisering in de volksvertegenwoordiging sterk heeft aangemoedigd. De Kamer moet vaker zeggen: 'Dit is geen onderwerp waar de centrale overheid zich zo gedetailleerd mee zou moeten bezighouden'. De volksvertegenwoordiging heeft in het algemeen een zwaar overladen programma."

Dus geen slaapzaal, die Tweede Kamer?

"Integendeel, ik geloof dat het Nederlandse parlement misschien wel het hardstwerkende parlement ter wereld is. Ik zeg dit niet zonder reden. Er is wel eens een vergelijking gemaakt met andere landen en dan zie je dat de wijze, waarop hier het parlement bij het beleid betrokken is, zeer vergaand is. Dat is ten dele

een deugd en ten dele een ondeugd. Ik geloof dat wij als parlement misschien wel meer invloed op het beleid van de overheid zouden hebben als wij ons met wat minder dingen zouden bemoeien en ons meer op hoofdzaken zouden concentreren. Ook in het staatsbestel geldt het Duitse spreekwoord: 'In die Beschränkung zeigt sich der Meister'."

De kreet 'Een kleinere overheid, een betere overheid', hoe denkt u daar over?

"Kleiner en beter zijn twee op zichzelf staande doelen die moeten worden gecombineerd. De correctie van de te sterk gegroeide collectieve sector dient op een aantal manieren te geschieden. Er zijn een aantal departementen waar het personeelsbestand sinds het midden van de jaren zeventig heel snel is gegroeid. Daar moet naar verhouding meer worden afgeslankt dan op de stabielere departementen. Snelle groeiers wat betreft personeelsomvang zijn bijvoorbeeld WVC en Onderwijs. Gedwongen ontslagen acht ik hierbij niet noodzakelijk want het verloop bij de Rijksdienst is al 4 à 5 % per jaar. De afslanking komt gemiddeld neer op 3 % per jaar. Tot zover wat betreft 'kleiner', ik ga nu verder over 'beter'. Er zal namelijk nogal wat moeten veranderen in de salarisstructuur van de collectieve sector. De overheid heeft een zeer starre salarisschaal, waarbij aan de onderzijde van de salarispyramide de overheid zeer goed betaalt in vergelijking met het bedrijfsleven, terwijl aan de bovenzijde de overheid zeer slecht betaalt. Om er voor te zorgen dat de overheid efficiënter en beter wordt moeten die mensen ook beter worden betaald op een wijze die marktwaarde weerspiegelt. Een methode is de automatische periodieken te laten vallen en de salarissen en salarisverhogingen sterker af te stemmen op de wijze waarop men functioneert."

'Er is buitengewoon weinig

Feedback

In hoeverre draagt privatisering bij tot het verkleinen van de overheid?

"Ik denk dat het de efficiëntie vergroot omdat een geprivatiseerde dienst voor zijn eigen kosten moet zorgen wat een groter kostenbewustzijn met zich mee brengt. In de particuliere sector zijn er onmiddellijk prikkels die slecht functioneren afstraffen, met name op managementniveau. Een bedrijfsleider die de zaak laat sloffen wordt zeer spoedig geconfronteerd met rode cijfers en zal er uit vliegen. Die feedback van beleidsresultaten naar beleidsmakers is in een aantal departementen gewoon veel te zwak geweest. Tegen de tijd dat op een bepaalde afdeling het beleid op zijn effectiviteit werd onderzocht, was de betrokken manager al ver weg gepromoveerd. Die zwakheid komt ook door het politieke proces dat in ons land heel sterk de nadruk legt op intenties en niet op resultaten. Er is naar verhouding buitengewoon weinig beleidsevaluerend onderzoek in ons land, onderzoek naar wat men in concreto bereikt. Een heel goed voorbeeld is de ontwikkelingssamenwerking, een terrein dat ik ken omdat ik een aantal jaren op dat gebied werkzaam ben geweest. Jarenlang is in ons land een debat gevoerd over het volume en de op de toekomst gerichte intenties van de ontwikkelingssamenwerking. Het heeft tot 1977 geduurd voordat een inspectie ontwikkelingssamenwerking ontstond. Aan het begin van de jaren '80 waren er vijf mensen op ontwikkelingssamenwerking om 2000 projecten te beoordelen. Je begrijpt dat dat dan niet grondig kan gebeuren. Gelukkig is de belangstelling voor die evaluatie de laatste jaren sterk toegenomen."

beleidsevaluerend onderzoek'

Naast privatisering is decentralisatie ook al jarenlang een onderdeel van het regeringsbeleid. Sleept die decentralisatie zich niet al zeer lang voort?

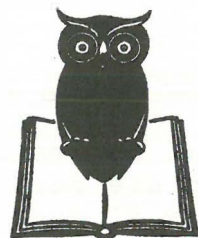
"Ja, decentralisatie is een moeilijker beleidsterrein gebleken dan men in de jaren zeventig dacht. Dit mede, omdat de centrale overheid de neiging had, en dan komen we weer op het eerdere thema, te veel te doen en te veel naar zich toe te trekken. Deze concentratie van verantwoordelijkheden heeft ook psychologische nadelen omdat je bij de andere overheden vervreemdingsverschijnselen krijgt en de plaatselijke democratie minder goed gaat functioneren; dit, omdat men de indruk krijgt dat alles in Den Haag wordt bedisseld en het er weinig toe doet wat gemeente en provincie beslissen.

Experimenten met zeer vergaande decentralisatie, zoals bijvoorbeeld de vrije gemeenten, vind ik erg boeiend. De vrees van de centrale overheid dat allerlei dingen mis zouden gaan als men het helemaal zou overlaten aan het gemeentebestuur blijkt helemaal niet gewettigd te zijn."

Een overstap naar de internationale politiek: hoe ziet de toekomst van de EG er naar uw mening uit?

Splendid Isolation

"Ik geloof dat de Europese Gemeenschap langzaam maar gestaag naar een grotere eenheid groeit. Die eenheid ontstaat op een functionalistische manier; de enige integrerende kracht is het 'verlicht eigenbelang'. Niemand in West-Europa kan zijn eigen

UNIVERSITEITSBOEKHANDEL J. Ginsberg bv

EEN STEUNPUNT VOOR UW STUDIE

Studie- en vakliteratuur
voor alle Leidse faculteiten
uit voorraad leverbaar

BREESTRAAT 127-129 (POB 9003)
2300 PA LEIDEN — TELEFOON 071-124642

Demmenie helpt u bij uw studie...!

op vertoon van uw collegekaart
ontvangt u op alle aankopen

10% KORTING*

* Uitgezonderd: reparaties - stempels - speciale aanbiedingen en actieprijsen.

Demmenie... dé speciaalzaak voor:

kantoorartikelen
schrijfwaren
schrijfmachines
opbergmiddelen
kaartsystemen

rekenmachines
postpapier
vulpennen
kantoormeubelen
tekenartikelen

Demmenie
Leiden

Haarlemmerstraat 167-171 Tel. 071-141063

problemen nog goed op een nationale manier oplossen. Ook de grotere Westeuropese landen kunnen hun problemen niet meer aan. Dus de feitelijke ontwikkeling is, dat Frankrijk en Engeland, die in de jaren '50 nog voor nationalisme en 'splendid isolation' kozen, gestaag betere Europese partners worden. Duitsland heeft dat eerder ervaren om de speciale reden dat die zijn nationale identiteit kwijt was en in de Westeuropese integratie een nieuwe rol kon vinden. Daar komt nog bij dat West-Europa als geheel steeds meer op zichzelf wordt teruggeworpen omdat zij als eenheid is. Het is bovendien een eenheid met afnemende macht. West-Europa heeft de centrale rol die het voor de Tweede Wereldoorlog had verloren. Van het centrum van de wereldpolitiek is het meer een deel van de periferie geworden."

Rugdekking

Hoe ziet u de toekomstige rol van de Verenigde Staten in het wereldmodel?

"Die positie zal ongeveer blijven zoals hij nu is. West-Europa heeft het bondgenootschap met de Verenigde Staten nodig voor rugdekking en als tegenwicht tegen het anders zeer natuurlijke overwicht van de Sovjet-Unie, wat tenslotte de grootste Euroaziatische mogendheid is. Dat bondgenootschap lost meteen voor een groot deel het Westeuropese veiligheidsdilemma op. Die structuur moet zo blijven, maar houdt echter niet in dat wij klakkeloos alles moeten overnemen, zoals bijvoorbeeld SDI. SDI is een op de toekomst gericht defensieprogramma van de Verenigde Staten maar het is nog de vraag of het succesvol kan zijn. Toen de SDI-discussie opkwam, heb ik namens de VVD vijf criteria opgesteld op grond waarvan SDI zou moeten worden beoordeeld. Die criteria zijn:
a) technische haalbaarheid;
b) betaalbaarheid;
c) stabiliserend effect;

d) bevordert het wel de Westeuropese veiligheid?
e) wapenbeheersingseffect.
Geen van deze vragen is reeds helemaal te beantwoorden. Ik blijf tamelijk sceptisch."

Deconfessionalisering

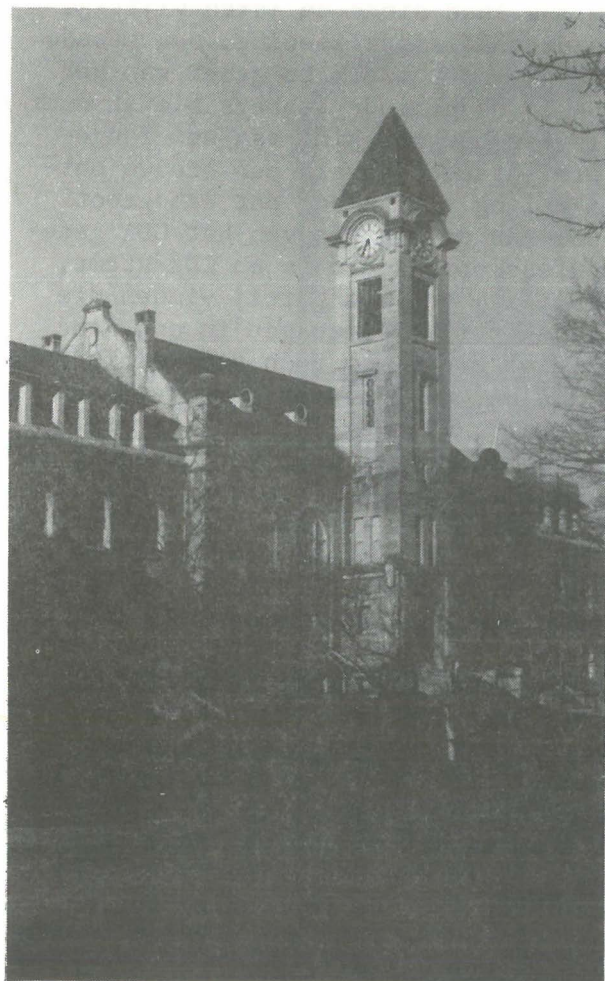
De toekomst van de VVD?

"Ik denk dat 1987 een jaar van stabilisatie is. Op langere termijn zal de VVD weer gaan groeien, omdat ik geloof dat er een aantal tendensen in de maatschappij zijn die een liberale benadering van de politiek versterken. Je ziet tendensen als individualisering, ook liberalisering, zowel in de economie als op het immateriële vlak, emancipatie in brede zin en het groeien naar toenemende zelfstandigheid van allerlei groepen. Dat zijn tendenties die passen in het liberalisme en daardoor ook sterk worden aangemoedigd. Daar komt bij dat de belangrijkste politieke ontwikkeling in ons land sinds de jaren vijftig, de deconfessionalisering, nog steeds niet is stopgezet. De groei van het CDA in de periode Lubbers zie ik meer als een onderbreking van een langetermijntrend dan als een nieuwe ontwikkeling. Ik geloof dat een groot deel van de kiezers van het CDA gedeconfessionaliseerd is en CDA stemt, omdat zij het een partij vinden die de zaken rustig 'managed' in ons land en niet omdat men zo'n sterke binding heeft met de christen-democratische politiek. Ik denk dat dit laatste, die binding dus, maar voor hooguit de helft van de CDA-stemmers geldt. Je ziet ook onder jongere kiezers dat die, laat ik zeggen, voor éénderde PvdA, voor éénderde VVD en voor éénderde iets anders stemmen. En dat 'anders' is dan ofwel CDA, ofwel klein links of rechts. Die cijfers zijn niet precies zoals ik ze nu geef, maar een gemiddelde van een aantal peilingen en verkiezingen. Ik denk dat die trend zich zal voortzetten en dat dus op de lange termijn, maar dan heb ik het echt over de jaren '90, de verhouding tussen het CDA en de VVD zich wat ten gunste van de VVD zal wijzigen."

Vliegende Hollanders in Bloomington

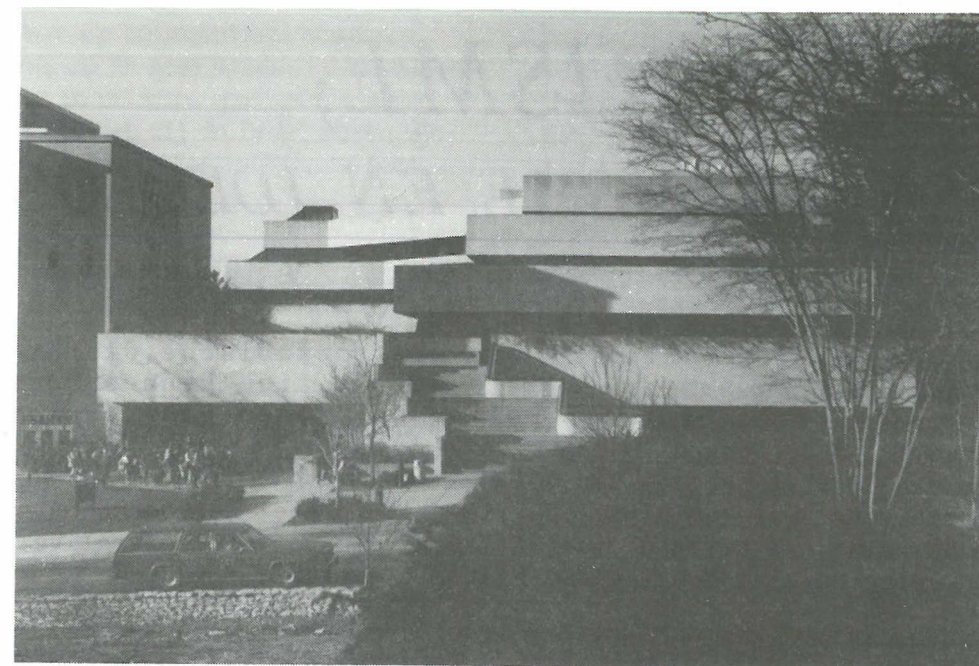
In het kader van een uitwisselingsprogramma volgt redacteur Frank Neumann een deel van zijn studieprogramma aan Indiana University, Bloomington, U.S.A. In deze BB zijn eerste verslag.

Indiana University, de Amerikaanse thuisbasis van het SPEA-Erasmus/Leiden-uitwisselingsprogramma, vormt samen met Harvard en Seracuse de top drie van de universiteiten in de Verenigde Staten met de kwalitatief beste opleiding in de bestuurskundige wetenschappen.

Het bijzondere van het bestuurskundeprogramma aan de IU (Indiana University) is de synergie tussen de bestuurskundige- en milieu-wetenschappen. Er worden cursussen gegeven die zowel ingaan op chemie en ecologie als op management en communicatieleer. In de VS is de vraag naar afgestudeerden die deze cursussen hebben gevolgd bijzonder groot. Ook in Europa bestaat er een gat in de markt voor afgestudeerden die zowel verstand hebben van management als van milieuzaken.

SPEA telt nu zo'n 2300 studenten, die zijn verspreid over de zes campussen van de IU. Bloomington is standplaats van de Nederlandse uitwisselingsgroep. De campus in Bloomington is de grootste van de zes en heeft een totale studentenbevolking van 32.000, waaronder zowel graduates als undergraduates. De meesten wonen in 'dormitories' of in huizen van de 'Greek Association', een soort Amerikaanse variant van het corps. In vergelijking met Nederland vallen vooral de enorme sportfaciliteiten op. Er zijn twee zwembaden, een oneindig aantal basketbalvelden, tennisbanen, squashbanen en er is zelfs een heuse golf-course. Sportprestaties zijn belangrijk in de Amerikaanse academische wereld. De geldschietters van de universiteiten, meestal grote multinationals, willen graag waar zien voor hun geld, op wat voor gebied dan ook. Dit leidt soms tot vreemde situaties. Je kan hier zelfs gewichtheffen studeren, of een aantal 'credits' (SBU's) tennislessen opnemen in je rechtenstudie. Voor die laatste paar credits moet je dan natuurlijk wel extra

betalen. En dat is meer, zelfs veel meer dan in Nederland. Voor 24 credits, vergelijkbaar met een gemiddeld studiejaar in Nederland, bedraagt het collegegeld zo'n f 10.000,- (huidige dollarkoers). De meeste studenten werken dan ook of hebben gewoon veel geld, wat duidelijk te zien is aan het straatbeeld. Dat wordt beheerst door voornamelijk showroom-nieuwe limousines van een boven-modale prijsklasse.

De uitwisselingsgroep, bestaande uit vijf Rotterdammers en zes Leyenaren, heeft vrijstelling van het collegegeld en profiteert bovendien van een lage dollarkoers. De armoede onder de 'exchange students' valt dus nogal mee.

De tot nu toe opgedane studievervingen zijn over het algemeen positief. Het kostte wel enige moeite om te wennen aan het Amerikaanse systeem. De studiedruk is veel meer gespreid over het semester. Je kan hier niet, zoals in Nederland, alles uitstellen tot de laatste week. Eindcijfers zijn meestal samengesteld uit drie deelcijfers; achtereenvolgens een voor een 'final exam', een voor een

paper en een voor participatie in de 'class discussions'. Voordeel van dit systeem is dat het iedereen dwingt om de literatuur bij te houden. Het nadeel is dat de participatie in de 'class discussions' nogal eens uitmondt in participeren-om-gehoord-te-worden, wat veel beter-te-gebruiken tijd kost. Opvallend is, dat als het over praktijk-situaties gaat, de Amerikanen de Nederlanders overstemmen, terwijl als het gaat over theoretische onderwerpen, de Amerikanen stilvallen en de Nederlanders het woord hebben.

Behalve het participeren is schrijven van papers ook een groot verschil. Voor de meeste cursussen moeten er twee of meer kleinere of één grote scriptie, die het niveau van een Nederlandse scriptie benadert, worden geschreven.

Het is dus hard werken voor de 'exchange students'. Tot nu toe heeft iedereen het nog kunnen bijhouden. Er zijn nog geen 'drop-outs' en die worden ook niet verwacht. Bovendien is 'Spring-break' in aantocht. Schrijver dezes zal dan vertrekken naar een Bounty-eiland in de Carribean.

LIBERTARISME; TUSSEN REALISME EN IDEOLOGIE.

"..Bestuurskundigen die alleen op een aristocratische, dictatoriale wijze met het pistool van de politie achter zich kunnen besturen, zouden misschien beter over omscholing na kunnen gaan denken". Deze uitspraak deed ir. H.J. Jongen in een interview dat hij onlangs afstond aan één van de leden van de BB-redactie. Een ophet eerste gezicht misschien nogal gewaagde uitspraak, maar wel een uitspraak die past in heel het denken van de Libertarische beweging, de beweging waarin Jongen een voortrekkersrol vervult. Over deze beweging en haar denkbeelden gaat dit artikel.

Door André Hengeveld

"Het Libertarisme is een wereldbeweging, die streeft naar het recht op eigen leven voor ieder mens en die dit streven op een rechtvaardige wijze in de maatschappij tracht te verwezenlijken". Zo typeert dhr. Jongen de beweging die begin jaren-70 in de Verenigde Staten ontstond. "Eigenlijk is het niet juist om te zeggen dat het Libertarisme in de jaren-70 ontstond; het Libertarisme en bijvoorbeeld ook het Liberalisme zijn natuurlijk al eeuwenlang aan de gang. Al eeuwenlang is er sprake van een strijd tussen het individu en de collectiviteit. Of je nu praat over Aristoteles, Erasmus of over Adam Smith, al deze mensen zijn voorvechters geweest van een grotere individuele vrijheid. Maar als we het hebben over het ontstaan van de eerste groepering die zich libertarisch noemt, dan spreken we over een jaar of 15 à 20 geleden. Een belangrijke rol was daarbij weggelegd voor de schrijfster Ayn Rand, een vrouw die een aantal decennia geleden haar geboorteland Rusland verliet, een geheel nieuwe identiteit aannam en zich in Amerika vestigde. In haar boeken, die vrijwel het volledige veld van de filosofie beslaan, heeft zij onder andere het rationele egoïsme ontwikkeld. Dit rationele egoïsme komt erop neer, dat ieder mens het recht moet hebben op zijn eigen leven, dus ook het recht om dit leven in te vullen zoals hij dat zelf wil. Via de literatuur van Ayn Rand", aldus Jongen, "ben ik in het Libertarisme terecht gekomen en het Libertarisme is in feite

de uitwerking van de ideeën van Rand in de politieke filosofie. Die ideeën hebben mij inder tijd aangetrokken en ik ben toen, zeg maar, Libertariër geworden. In Nederland was er op dat moment nog niets en daarom heb ik in ons land, samen met een aantal mensen dat ook geïnteresseerd was, het Libertarisch Centrum opgericht. Daaruit is ons huidige contactblad, 'De Vrijbrief', voortgekomen en vervolgens onstonden de kringen en trefpuntbijeenkomsten zoals die ook nu nog regelmatig in bijvoorbeeld Schiedam worden gehouden. Dat heeft zich zo langzaam ontwikkeld, tot ik op een gegeven moment in contact kwam met Fred Dekkers van de Belgische Libertarische beweging en toen is eigenlijk het Libertarisme op Benelux-niveau ontstaan. Die samenwerking is steeds beter gegaan en in 1982 is er een internationale Libertarische conventie gehouden in Zürich. Tijdens deze conventie is contact gelegd met Libertariërs uit andere Europese landen, waardoor de Libertarische beweging een Europees karakter kreeg. In 1983 is direkt daarop een conventie in Brussel gehouden en intussen zijn er conventies geweest in Engeland, Noorwegen en Zweden. Dit jaar is de Benelux weer aan de beurt, al wordt de komende conventie dan ook net over de grens met Duitsland gehouden. Zo heeft de Libertarische beweging zich stukje bij beetje uitgebreid en op dit moment heeft zij vertegenwoordigers in vele Westerse landen en steunt zij op wel 150 tot 200 groeperingen, groepjes, commissies, tijdschriften,

enzovoorts. Van een hiërarchische structuur binnen de beweging is geen sprake; alle onderdelen opereren in principe onafhankelijk van elkaar. Het enige dat zij in feite gemeen hebben is het streven naar het recht voor ieder mens op eigen leven."

" RECHT OP EIGEN LEVEN "

Dit streven uit zich onder andere in het streven naar het terugdringen van de invloed van de overheid in de samenleving....
"In principe zijn er twee grote nadelen aan de overheid; om te beginnen hebben we te maken met een onrechtvaardig stelsel, omdat het het recht op eigen leven negeert. Bovendien is het een onpraktisch stelsel, omdat de overheid de dingen die zij doet, slecht doet. Het onrechtvaardige van de overheidsbemoeienis is, dat de overheid mensen dwingt dingen te doen die zij uit zichzelf niet gedaan zouden hebben. Ik duid dan bijvoorbeeld op het laten betalen van belasting, of het mensen verbieden een bepaald land te verlaten of te betreden. Dit laatste zie je onder andere in Rusland, waar mensen die dat willen het land niet uit mogen. In Nederland doen wij eigenlijk precies hetzelfde; hier mogen sommige mensen er niet in."

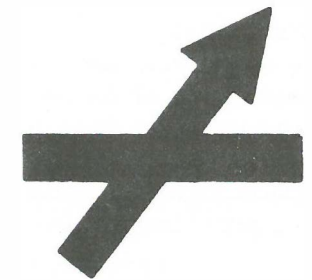
"Om even terug te komen op het betalen van belasting; vrijwel iedereen zal het er met mij over eens zijn dat stelen verkeerd is. Maar wat zie je in ons democratisch stelsel; hier neemt de meerderheid dingen af van de minderheid, terwijl die minderheid dat eigenlijk helemaal niet wil. Weliswaar gaat dat dan door middel van stemmen, maar feit blijft dat iemand onder dwang iets afgenomen wordt. Wij Libertariërs zeggen dan ook: belasting is diefstal. Als mensen geld willen afstaan voor het een of ander, moet dat puur en alleen op basis van vrijwilligheid geschieden en niet omdat zij daartoe door anderen gedwongen worden.

" BELASTING IS DIEFSTAL "

Het afschaffen van belastingen heeft dan misschien bepaalde voordelen, maar hoe stellen Libertariërs zich een maatschappij voor zonder door middel van belastinggeld in stand gehouden voorzieningen; als een vrije maatschappij waarin het recht van de sterksten geldt en

waarin de zwakkeren zichzelf maar moeten zien te redden?
"Nee, het Libertarisme is voor een maatschappij die zo goed en welvarend mogelijk is. Uitkeringen zouden bij wijze van spreken vervelend moeten worden. Iedereen zou een inkomen moeten genieten waarmee hij volledig tevreden is."

En hoe denken Libertariërs een dergelijke maatschappij te kunnen bekostigen?
"Onder andere door middel van privé-verzekeringen; vrijwillige verzekeringen, die iedereen ter vervanging van ons huidige voorzieningen-stelsel zou kunnen afsluiten. Het voordeel van dergelijke verzekeringen is, dat de burger veel beter kan overzien wat er met zijn geld gebeurt en is hij niet, zoals op het moment het geval is, afhanke-

Het bovenstaande embleem wordt door Libertariërs gebruikt als symbool van hun beweging. Het symboliseert een nieuwe richting voor de samenleving, welke de traditionele links-rechts verdeling doorbreekt en er bovenuit stijgt.

lijk van door een log bureaucratisch apparaat genomen beslissingen. Bovendien zullen de premies van deze verzekeringen lager zijn dan de nu te betalen belastingen, aangezien de verzekeringsmaatschappijen in een Libertarische samenleving aan hun concurrentiepositie moeten denken. Bovendien zal de bereidheid tot liefdadigheid in een Libertarische samenleving waarschijnlijk veel groter zijn dan in een samenleving zoals wij die nu kennen, aangezien de mensen het geld dat zij nu aan de belasting betalen overhouden om aan liefdadigheidsinstellingen te schenken."

Maar zullen mensen daartoe ook bereid zijn?
"Ik denk het wel. Kijk maar eens hoeveel geld er wordt ingezameld wanneer er een actie wordt gehouden voor hongerend Afrika, of voor een jongetje wiens ouders geen dure hartoperatie voor hem kunnen betalen. Wat dat betreft heb ik nog wel enig vertrouwen in de mens."

Ik kan mij privatisering van bijvoorbeeld het openbaar vervoer, uitkeringen en dergelijke voorziening nog enigszins voorstellen, maar hoe denkt men in een Libertarische maatschappij rechtspraak, politie en defensie te organiseren?
"Nou, ik denk dan aan particuliere bedrijfsbewakingsinstanties, arbitrage-radens, Protection Agencies en andere particuliere initiatieven. Afgezien van het feit dat deze particuliere instellingen goedkoper zullen moeten opereren dan de overheid vanwege de bestaande concurrentie, zullen zij waarschijnlijk ook een beter produkt leveren. Immers, als ik niet tevreden ben over mijn Protection Agency, kan ik altijd overstappen naar een andere Agency. Maar ik denk niet dat het realistisch is nu al te speculeren over privatisering van rechtspraak, politie en defensie; privatisering van al de overige onderdelen van de overheid zullen we in mijn leven al niet of nauwelijks bereiken. Mochten wij dit toch bereiken, dan zullen zich de laatste problemen met betrekking tot privatisering ook wel oplossen."

”
**MET HET PISTOOL VAN
DE POLITIE ACHTER
ZICH**”

Tot slot heb ik nog een vraag die terugslaat op de Bestuurskunde; in de Libertarische denkwijze wordt ervan uitgegaan dat het mechanisme van vraag en aanbod tot een betere maatschappij zal leiden. Dit betere bestaat dan onder andere hienuit, dat er een situatie van volledige werkgelegenheid zal ontstaan. Nu leidt de Bestuurskunde in de eerste plaats mensen op om een baan binnen de overheid of de semi-overheid te gaan vervullen. Maar hoe moet het nu met al die werkloze Bestuurskundigen in een Libertarische samenleving zonder overheid?
"Ik denk dat ook in een Libertarische maatschappij mensen nodig zullen zijn die leiding kunnen geven aan allerlei gemeenschapsvormen. Daarvoor zouden dan Bestuurskundigen kunnen worden aange-

steld." Dus Bestuurskundigen hoeven zich voorlopig geen zorgen te maken? "Nou, goede Bestuurskundigen hoeven zich geen zorgen te maken. Maar, Bestuurskundigen die alleen op een aristocratische, dictatoriale wijze, met het pistool van de politie achter zich kunnen besturen, zouden misschien beter over omscholing na kunnen gaan denken."

Mensen die geïnteresseerd zijn in de Libertarische ideeën, kan de volgende literatuur worden aanbevolen:

-Ayn Rand;
Atlas Shrugged
F.A. Hayek;
How I found freedom in an
unfree world
Robert Poole;
Cutting back City Hall
Prof. Thomas Sowell;
Markets and Minorities
Prof. Walter Williams;
The state against blacks
Prof. Frank van Dun;
Het fundamenteel rechtsbeginsel

Voor eventuele verdere informatie kunt u zich wenden tot de redactie.

DE VARIANTEN

Binnenkort is voor de tweedejaarsstudenten bestuurskunde hét moment daar: de afstudeervariant zal moeten worden gekozen. Een keuze die je niet zo maar neemt, een afweging zal moeten worden gemaakt; welke variant, dus Leiden of Rotterdam? wat houdt die variant in? wat zijn de gevolgen van de keuze?
Op deze en andere vragen zullen wij op deze pagina's een antwoord proberen te geven.

Produktie: Adriaan Visser, Sandra Hogenbirk en Bas Berwers

We beginnen met een overzicht van de mogelijkheden. Dit is een beperkte weergave van de uitgebreide informatie die te vinden is in de studiegids. Hierin kun je vinden wat de "accenten" van iedere variant precies inhouden, welke vakken worden gegeven en je kunt er een overzicht van de literatuur vinden.

Er zijn in totaal vier afstudeervarianten waarvan twee in Leiden en twee in Rotterdam. Leiden kent de sociologische en juridische variant, Rotterdam de economische en politicologische. Een afstudeervariant heeft een studiebelasting van 700 SBU's per jaar, naast de 1000 SBU's die voor elke variant gelijk zijn, hierin zit bestuurskunde (700 SBU's) en bestuurlijke informatiekunde (300 uur).

Leiden: "Binnen de sociologische variant gaat het in algemene zin om een verdieping van de bestuurskunde studie rond vraagstukken en beleids terreinen waar een sociaal-culturele denkwijze onontbeerlijk is om tot een adequate doorlichting van de bestuurskundige praktijk te kunnen komen." Deze variant kent drie accenten waaruit de student een keuze kan maken:

a) interne organisatie en beheer
b) ontwikkelingsbestuur
c) sociaal-cultureel bestuur

"De juridische variant is bedoeld voor de bestuurskundige die zich juridisch nader wil profileren. In praktisch elke functie die een bestuurskundige later kan vervullen speelt de rechtskundige component een belangrijke rol."
De juridische variant kent als accenten:
a) binnenlands bestuur
b) politie en justitie
c) internationaal bestuur

In Rotterdam worden de twee andere varianten aangeboden.

"In de politicologische variant gaat het om het vormen van de intellectuele capaciteit om problemen van en naar het openbaar bestuur te bezien in termen van invloeds- en machtsverhoudingen. De student wordt geoefend zich te oriënteren op een krachtenveld van belangen en om te gaan met vraagstukken die in belangrijke mate de uitoefening van macht, gezag en invloed impliceren."
De drie accenten van deze variant zijn:

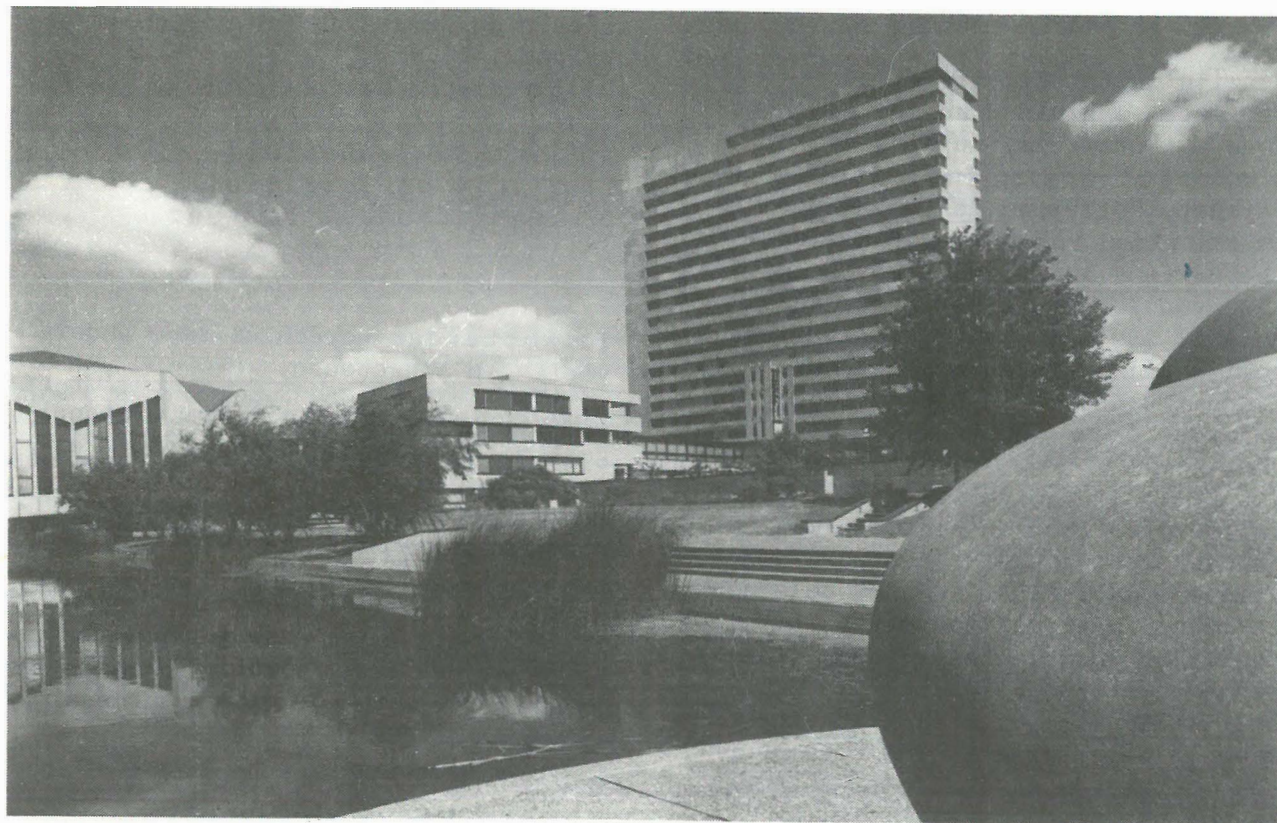
- a) regio en grote stad
- b) infrastructuur
- c) internationaal bestuur

Als laatste de economische variant waar het gaat "om het verwerven van kennis en inzicht in macro-, sociaal- en financieel-economische vraagstukken waarmee het openbaar bestuur te maken heeft. Daarnaast is van belang de verhouding tussen economische en bestuurskundige benaderingen en het oefenen in het hanteren daarvan."

Accenten:

- a) sociale zekerheid en arbeidsvoorziening
- b) economisch beleid en economische instituties
- c) financieel-economisch beheer

Met enkel studiegidsinformatie kom je niet ver. De varianten roepen onder de studenten vele vragen op en dé persoon om een aantal belangrijke zaken voor te leggen leek ons mevrouw Pia van der Velde-ten Hoeve, inter-universitair coördinator van de studierichting bestuurskunde.

De studieresultaten van de huidige derdejaars zijn volgens mevrouw Van der Velde redelijk positief te noemen. Een aantal studenten loopt wat achter, maar de meesten, die opgaan voor de tentamens, slagen daar ook voor.

Kinderziektes

Uit een onderzoek, dat Bestuurskundige Berichten hield onder de derdejaars, kan geconcludeerd worden dat de meesten tevreden zijn met de variant die zij kozen, afgezien van enkele kinderziektes die de varianten vertoonden. Dat deze zich voordeden was volgens mevrouw Van der Velde onvermijdelijk, omdat het om de allereerste derdejaarsgroep ging. Niemand kon dan ook precies voorspellen hoe het jaar zou gaan verlopen, welke varianten zouden worden gekozen, of de planning van de varianten in orde was etc.

Kinderziektes. Vooral de politicologische variant bleek er, afgaande op de resultaten van ons onderzoek, mee te kampen te hebben. In ons vorige nummer publiceerden wij reeds de uitermate negatieve ervaringen van een studente, die deze variant koos. Het viel allemaal nogal tegen, waarop zij al na enkele weken overstapte naar de sociologische variant, die voor haar wél de juiste keuze bleek te zijn.

Een andere studente legde binnen de politicologische variant de nadruk op infrastructuur. Het politicologische theorievak bleek echter totaal niet aan te sluiten op het accent. Daarom volgt deze studente nu een juridisch theorievak, dat beter conformeert aan de infrastructuur-vakken.

Een dergelijke individuele aanpassing van de variant is dus mogelijk, maar volgens mevrouw Van der Velde betreft het dan wel een uitzonderingsgeval. "De accenten als weergegeven in de studiegids zijn standaardpakketten. Een goed gemotiveerde student kan een verzoek tot aanpassing van de variant voorleggen aan de Doctoraal Examen-Commissie, die daar dan serieus naar zal kijken. Echter, wij adviseren de studenten de accentlijnen, waar komend cursusjaar niets aan zal veranderen, te volgen, aangezien ze niet voor niets zo zijn opgesteld."

Een ander kritiekpunt, dat met name ook op de economische variant van toepassing is, betreft het op elkaar afgestemd zijn van de collegetijden. Wonen in Leiden en studeren in Rotterdam leverde hierdoor, blijkens enkele reacties die wij ontvingen, problemen op. Ook hierbij was, volgens mevrouw Van der Velde, een hoofdrol weggelegd voor de onwennigheid. Komend jaar zal, naar

aanleiding van de kritiek, gestreefd worden naar een betere coördinatie van de Leidse en Rotterdamse collegetijden. Het feit, dat er meer derdejaars komen dan dit studiejaar,

Hoe is de stand?

Véél Leyenaren kozen afgelopen jaar de sociologische variant.

Uit informatie van de vakgroep werd ons duidelijk dat 24 studenten dit deden, waarvan de grote meerderheid het accent

"Interne organisatie en beheer"

koos. De juridische variant

bleek minder in trek: zes

geïnteresseerden.

Het pendelen naar Rotterdam

bleef de meesten gespaard (of

bepaalde deze extra inspanning

juist de variantkeuze?);

slechts een handvol Leidse stu-

denten volgt de economische of

politicologische variant, ter-

wijl hun woonplaats nog altijd

Leiden is.

Hoe deze cijfers bij de tweede

lichting variantkiezers zullen

liggen is nog onduidelijk. Een

voorzichtige conclusie uit al-

les wat wij opgevangen hebben

duidt erop, dat de economische

variant goed in de markt ligt

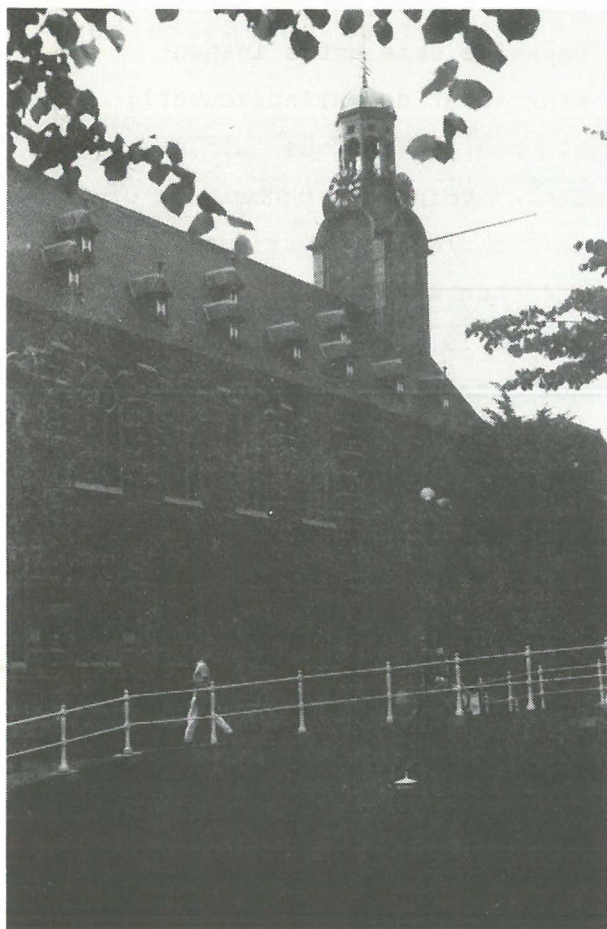
bij de huidige Leidse tweede-

jaars. Wellicht zal het vanaf

september dan ook een stuk rus-

tiger worden bij Hoogvliet.

draagt ertoe bij dat hier extra aandacht aan wordt besteed. Medewerking van de docenten is in dit kader zeer belangrijk. Maar aldus mevrouw Van der Velde: "Laten we het realistisch zien: je kunt na het tweede jaar in zijn geheel overstappen naar de andere vestigingsplaats, om daar een variant te volgen. Het is echter begrijpelijk dat je, eenmaal ergens ingeburgerd, liever niet meer wilt verhuizen. Daarom hebben wij de mogelijkheid geopend in de ene plaats te wonen en in de andere de variant te volgen. Maar aanzien dit oorspronkelijk niet de bedoeling was, ontstonden die roosterproblemen. En ondanks de geplande verbetering in de coördinatie zullen inhoudelijke verschillen tussen Leiden en Rotterdam nooit voor 100 % verdwijnen."

Aanschuifcolleges

Aan de coördinatie mag iets te doen zijn, complexer is het probleem van de "aanschuifcolleges": kleine groepjes bestuurskundigen "schuiven aan" bij bijvoorbeeld rechtenstudenten. De stof blijkt vervolgens moeilijk te volgen te zijn, omdat de docent zich hoofdzakelijk op (in dit voorbeeld) de juristen richt. De financiën zijn hier, volgens de studiecoördinator, de boosdoeners. Het is niet mogelijk om voor elke groep studenten aparte colleges te gaan geven; dit is niet te betalen. Wat dan rest, is de hoop dat de docent zijn stof (zowel colleges als literatuur) bij tijd en wijle wat meer op de bestuurskundigen zal toespitsen. Het probleem is in elk geval onderkend, maar de oplossing lijkt niet één-twee-drie voorhanden.

Duidelijkheid is er wél over de vergoeding van reiskosten. Als iemand toestemming heeft van de Doctoraal Examen-Commissie om een variant of een bepaald vak in een andere plaats te volgen, krijgt hij reiskostenvergoeding voor het onderwijs, dat verbonden is aan die variant of dat specifieke vak. Deze vergoeding bedraagt f 700,- in totaal voor het DII en DIII gezamenlijk.

Niet alleen in het programma van de varianten, maar ook in de vestigingsplaatsen zal komend studiejaar niets veranderen. Dit houdt in, dat een eventuele opheffing of afslanking van sociologie in Leiden, en concentratie van politicologie in onze stad, geen consequenties zal hebben voor bestuurskunde. De sociologische variant blijft in Leiden, de politicologische in Rotterdam.

Dit dan wel op voorwaarde, dat in Leiden de basisvoorzieningen voor sociologie en in Rotterdam die voor politicologie van voldoende kwaliteit blijven. Hier hoeft echter, volgens mevrouw Van der Velde, geen onzekerheid over te bestaan. ●

LET OP!

Alvorens de variantknoop doorgehakt moet worden, organiseren de bestuurskunde-vakgroepen in Leiden en Rotterdam VOORLICHTING over de varianten voor de aanstaande derdejaars.

Hier volgen de exacte data en tijdstippen.

Voorlichting Leiden

Woensdag 29 april a.s.

10.00-12.00 uur

Hugo de Grootstraat 27, zaal A en B

Voorlichting Rotterdam

Woensdag 29 april a.s.

13.45-16.30 uur

Zaal B 5, Erasmus Universiteit

Wil je meer informatie hierover, of überhaupt over de varianten, neem dan contact op met:

* de studie-adviseur Leiden, mevrouw Gevers, tel. (071)273892

* de studie-coördinator, mevrouw Van der Velde,

tel. (071)273892(Leiden)

(010)4082135(Rotterdam)

De redactie van Bestuurskundige Berichten dankt allen, die een bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van deze reportage, voor hun bereidwillige medewerking.

"WAT IS EEN TOUPETJE?"

Over psychologische onderzoeken doen vele mysterieuze verhalen de ronde. Tegenwoordig zijn er zelfs professionele bureaus, die mensen trainen voor dit soort onderzoeken. Om een en ander enigszins aan allerlei mistflarden te ontrukken ben ik wat informatie over het psychologisch onderzoek bij, in dit geval, de Rijksoverheid gaan verzamelen.

Door Jaap van Rooijen

Psychologisch onderzoek voor functies bij de Rijksoverheid wordt uitgevoerd door de Rijks Psychologische Dienst (RPD). Deze in Den Haag gevestigde dienst speelt tijdens de sollicitatieprocedures voor (hogere) functies bij de Rijksoverheid een assisterende en adviserende rol.

De assisterende rol is weggelegd voor de afdeling Publiciteit en Werving van de RPD, die openstaande vacatures in kranten en tijdschriften plaatst door middel van zogenaamde 'verzameladvertenties'. Alle sollicitatiebrieven komen eerst bij de RPD binnen, zodat de respons op een advertentie in een bepaalde krant of bepaald tijdschrift gemeten kan worden. Daarna gaan de sollicitatiebrieven naar het betreffende departement, alwaar men na een eerste selectieronde ongeveer drie kandidaten voor de functie naar de RPD zendt voor een dagje psychologisch onderzoek. Vanaf dat moment neemt de adviserende taak van de RPD een aanvang.

Door de kandidaten een dag lang schriftelijke intelligentietests en persoonlijkheidsvragenlijsten te laten invullen, benevens een ongeveer één

uur durend interview, hoopt men tot een zo waarheidsgetrouw mogelijk intelligentie- en persoonlijkheidsprofiel te komen, op grond waarvan men aan het betreffende departement advies kan uitbrengen. Het betreffende departement neemt dit advies mee in het besluitvormingsproces ten aanzien van het eventueel recruterend van een bepaalde kandidaat.

De intelligentietests, die alle een 'meer-keuze' karakter hebben, doen een beroep op vaardigheden als redeneren, logisch denken, rekenen, taal, algemene ontwikkeling, snelheid en concentratie. De persoonlijkheidsvragenlijsten zijn lange lijsten met stellingen waarachter men 'mee eens', 'niet mee eens' of een tussenliggende antwoordvariant mag aankruisen. Ook zijn er nog wat zogeheten 'vrije opdrachten' waarbij men daadwerkelijk iets mag schrijven, in plaats van antwoorden aanstrepen.

Kritiek op het psychologisch onderzoek van de RPD die ik vernam, was dat het misschien de intelligentie wel vaststelt, maar dat onduidelijk blijft in hoeverre iemand 'thuis is in het Openbaar Bestuur'. Hiermee wordt bedoeld of een kandidaat gevoel voor en kennis over politiek-ambtelijke, burger-ambtelijke en ambtelijk-ambtelijke verhoudingen bezit.

Hoe dan ook; deze onderzoeken blijven plaatsvinden en vroeg of laat zal vrijwel iedereen er aan moeten geloven. Om u een indruk te geven plaats ik hierbij enkele (eenvoudige) testvoorbeeldjes die de RPD ons toezond. Ridiculiseer de voorbeeldjes niet al te zeer, want een toupetje is schijn. En schijn bedriegt.

VOORBEELD 1 (redelijk eenvoudig)
Wat is een toupetje?

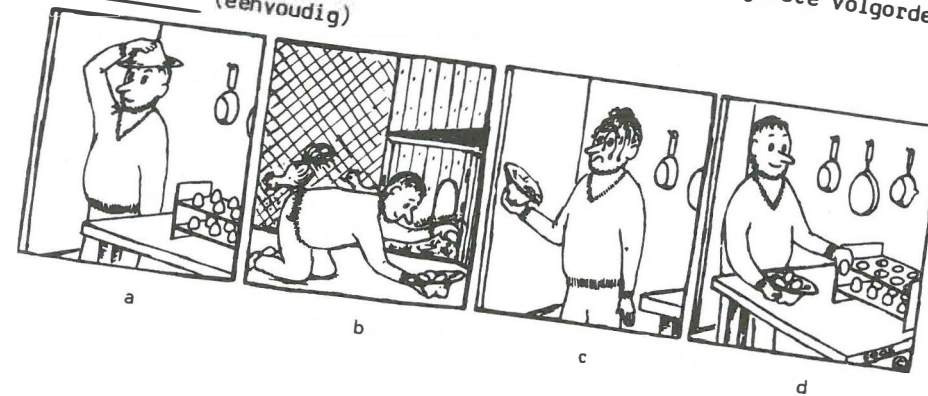
- ANTWOORDEN**
- a) chemisch heveltje
 - b) frans broodje
 - c) haarstukje
 - d) pianokrukje
 - e) geen van deze

VOORBEELD 2 (gemiddeld)
BTW is een vorm van?

- ANTWOORDEN**
- a) inkomstenbelasting
 - b) omzetbelasting
 - c) accijna
 - d) sociale premieheffing
 - e) geen van deze

Deze test bestaat uit series van 4 plaatjes -ook wel "atrips genoemd"- die telkens een verhaaltje zonder woorden vormen. De plaatjes zijn echter in de verkeerde volgorde geplaatst. U moet de juiste volgorde van de plaatjes bepalen.

VOORBEELD (eenvoudig)

Deze test bestaat uit reeksen getallen, waarin een systematische verandering is aangebracht. U moet proberen deze verandering te ontdekken en de reeks op deze wijze met 2 getallen voortzetten.

VOORBEELD (gemiddeld)
2 4 9 18 22 44 47

- ANTWOORDEN**
()	()
a. 49	a. 95
b. 50	b. 96
c. 88	c. 97
d. 94	d. 98

VOORBEELD

Ik heb een hekel aan niets doen.

VOORBEELD 2

Ik zeg er altijd wat van als mensen

ANTWOORDEN

- a) 70
- b) 72
- c) 88
- d) 90
- e) 98

VOORBEELD (eenvoudig)

Van een getal trek ik 80 af.
Ik houd 1/10 deel van 80 over.
Welk getal is dit?

VOORBEELD 3 (redelijk eenvoudig)
Piet krijgt 1/3 van wat Jan krijgt. Jan krijgt 3/8 van wat Teun en Kees samen krijgen. Kees krijgt 2x zoveel als Teun. Teun krijgt 12 gulden. Hoeveel gulden krijgt Piet?

- ANTWOORDEN**
- a) 3
 - b) 4,5
 - c) 9
 - d) 13,5
 - e) 24

VOORBEELD (redelijk eenvoudig)
maan - aarde

ANTWOORDEN
a) aarde - zon
b) aarde - bol
c) zon - ster
d) planet - hemellichaam

M.E.D.E.D.E.L.I.N.G.E.N

BESTUURS(KUNDIGE) BERICHTEN

Al bijna vijf maanden geleden kozen de leden van de Bestuurskundige Interfacultaire Vereniging Leiden een nieuw bestuur. Inmiddels hebben wij ons ingewerkt en dat hebben jullie al aan diverse activiteiten kunnen merken. Zoals daar waren een borrel bij Cheers, een lezing door de heer Van Dijk bij het Leids Universiteitsfonds (overigens meld je aan als lid van het LUF, dat kan je tientjes subsidie opleveren bij met name excursies!), een oergezellige nieuwjaarsborrel met medeweking van het vakgroeporkest en een excursie naar het Binnenhof, alwaar de heer Biesheuvel (tweede-kamerlid) een lezing hield over de relatie politici-ambtenaren, waarna de Ridderzaal, de Tweede Kamer en de Gevangenenpoort werden bezocht. Als klap op de vuurpijl volgde een enorm succesvolle excursie naar Oxford en Londen. Tussen dit alles door liep de zeer voordelige boekenservice en de redactie van B.B. zat ook niet stil. Wie zijn nu de personen achter deze activiteiten? Graag stel ik ze aan jullie voor, onder vermelding van hun functie in het bestuur.

Claartje Bergmans, derdejaars, P.R. en voorlichting, tel. 143117
Barbara de Beukelaar, eerstejaars, Borrels en feesten, tel. 140282
Wiene Fokkinga, JBW, Excursie, tel. 121695
Marc Franssen, derdejaars, Lezingen, tel. 126894
Dorothe Hammecher, tweedejaars, Boekenservice, tel. 210154
Jaap Hoogenboezem, derdejaars, Secretaris, tel. 760807
Loek Hupkens, derdejaars, Voorzitter, tel. 213455
Marieneke van der Meer, derdejaars, Penningmeester, tel. 141088
Christa van Wijnbergen, tweedejaars, Boekenservice, tel. 123007

Indien jullie vragen over, suggesties en ideeën voor, wensen van of problemen met de B.I.L. hebben, schroom dan niet één van de bestuursleden te bellen. Wij staan voor alle zaken betreffende de vereniging voor je klaar. Dus bel als je wilt.

Wat staat jullie dit jaar nog te wachten? Natuurlijk blijft de boekenservice doordraaien, voor de zomervakantie nog twee of drie lezingen, een binnenlandse discussie, een forum en in juni een groot slotfeest waarschijnlijk in de vorm van een barbecue. Na de zomervakantie volgt dan nog een buitenlandse excursie (geruchten over Berlijn als bestemming doen de ronde) en ten slotte een lezing.

Wij hopen onze beloften waar te kunnen maken en jullie op de activiteiten te mogen ontmoeten. Tot ziens en succes met jullie studie of werk.

Namens het bestuur, Loek Hupkens.

M.E.D.E.D.E.L.I.N.G.E.N

M.E.D.E.D.E.L.I.N.G.E.N

TENTAMENUITSLAGEN

Samenstelling: Jaap van Rooijen

De volgende slagingspercentages hebben we voor u kunnen traceren.

EERSTEJAARS

Inleiding Bestuurskunde
voldoende 56%
onvoldoende 44%

Sociologie (eindcijfers)
voldoende 59%
onvoldoende 41%

TWEDEJAARS

Politieke stelsels van grote mogendheden
voldoende 53%
onvoldoende 47%

Bestuur en bestuursprocessen
voldoende 70%
onvoldoende 30%

Bureaucratie
voldoende 70%
onvoldoende 30%

DERDEJAARS

Filosofie van recht en bestuur
voldoende 100%
onvoldoende 0%

Inleiding organisatiesociologie
voldoende 57%
onvoldoende 43%

forum

Privatisering: ideologie, democratie, efficiency en maatschappelijke gevolgen.

De B.I.L. is voornemens een forum te organiseren met als onderwerp 'Privatisering'. Dit forum zal plaatsvinden op 15 mei aanstaande.

Voorafgaande aan het forum zullen 's ochtends om 11 uur in het Academiegebouw twee inleidende colleges gegeven worden. De sprekers zijn (onder voorbehoud) de hoogleraren Boorsma uit Twente en Rosenthal uit Rotterdam.

Met de tijdens de colleges opgedane kennis wordt men 's middags vanaf twee uur in de gelegenheid gesteld het forum bij te wonen. Tijdens het forum zal door twee politici en twee mensen 'uit de praktijk' over verschillende aspecten van privatisering gediscussieerd worden. Dit alles onder voorzitterschap van prof.dr. A. van Braam. Het middagprogramma vindt plaats in het LAK.

Hopend op Uw aller aanwezigheid houden we U op de hoogte.
Hoogachtend,

de forumcommissie

M.E.D.E.D.E.L.I.N.G.E.N

B.I.L. OXFORD N D E N

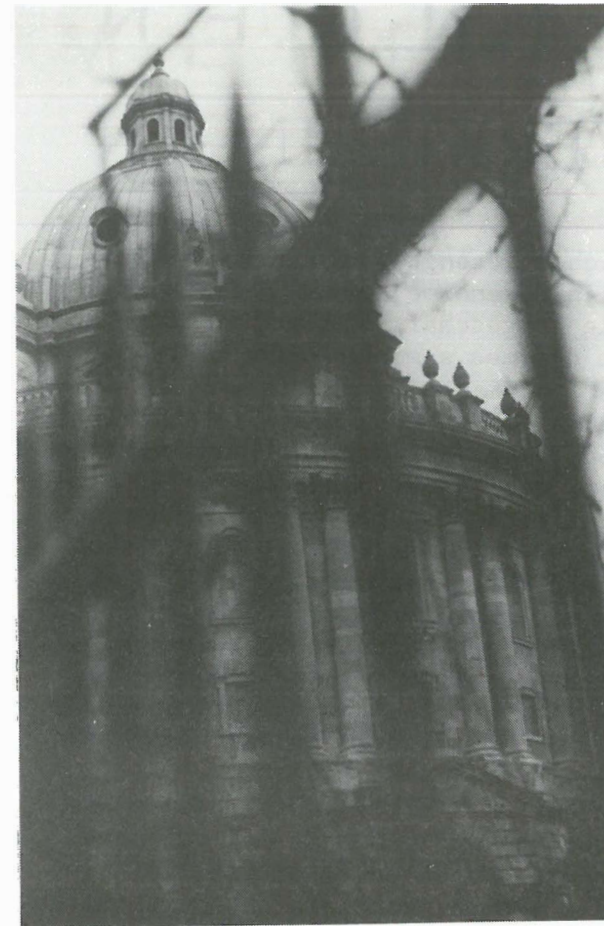
Na de excursie naar Parijs in het najaar, organiseerde de B.I.L. van 23 februari tot 1 maart een excursie naar Oxford en Londen. De belangstelling was zo groot, dat er maandagavond 23 februari met de maximale bezetting van 45 personen vertrokken kon worden voor een vijfdaags verblijf op een eiland.

Door Jaap van Rooijen

Na een comfortabele overtocht ging het per luxe touringcar naar Oxford. Hier stond ons een lezing te wachten over het studeren en student-zijn in Oxford. De opzet van het onderwijs in deze stad verschilt nogal sterk met de Nederlandse opzet. De 'colleges', een in Nederland vrijwel onbekend verschijnsel, zijn in Oxford erg belangrijk. Het 'college' waarvan je bij aanvang van je studie 'fellow' wordt, draagt zorg voor onderwijs, huisvesting, ontspanning, begeleiding, etcetera.

Ongeacht van welk college je fellow bent, doet iedereen voor zijn of haar studie, door de universiteit van Oxford centraal uitgeschreven tentamens. Ieder college heeft zijn eigen gebouwen, hoogleraren, personeel, karakter en historie. Dat de colleges fel met elkaar wedijveren bleek woensdagmiddag na een rondleiding door het schilderachtige stadje en langs de verschillende colleges, toen wij getuige waren van onderlinge roeiwedstrijden. Hierdoor kregen we mijns inziens ook een aardig beeld van de studentengemeenschap in Oxford. Mochten de Nederlanders de indruk hebben dat hier uitsluitend rijke, hooghartige, conservatieve jongelingen, zo mogelijk van adel, huizen, dan dient dat bij deze ontzenuwd te worden. De studenten in Oxford zijn overwegend vrij jong, maar voor de rest zeer pluriform. Ik durf zelfs te stellen dat de Leidse studenten uniformer zijn dan hun collega's in Oxford. Aan de andere kant kon ik mij niet aan de indruk onttrekken dat er veel geld achter de colleges moet zitten, gezien de schitterende behuizing en goed geoutilleerde voorzieningen. Dat dit geld voor een aanzienlijk deel afkomstig is van goed terecht gekomen alumni, die goede herinneringen aan hun college in Oxford bewaren, lijkt mij zeer aannemelijk.

Na twee dagen Oxford vertrokken wij met bestemming Londen, alwaar we zo gelukkig waren een rondleiding door The Houses Of Parliament aangeboden te krijgen. Bij het aanschouwen van al dat schoons en het proeven van de

o zo Engelse sfeer aldaar, bekroep mij gevoelens van lichte jaloezie, aangezien je een en ander onwillekeurig met het Binnenhof vergelijkt.

Dezelfde dag bezochten wij de 'Londen School of Economics and Political Science'. Hier troffen wij een studentenbezetting aan wegens financiële belangen die de 'L.S.E.P.S.' in Zuid-Afrika heeft. Desalniettemin was een lezing over de 'L.S.E.P.S.' mogelijk en tevens een korte rondleiding die ons onder meer voerde naar de gigantische bibliotheek met uitgestrekte verdiepingen propvol met met name sociaal-wetenschappelijke werken. Het was alweer vrijdag toen we in het 'Royal Institute of Public Administration' een interessante lezing over de rigorieuze regering Thatcher voorgeschoteld kregen. 's Middags brachten we een bezoek aan de fraai gesitueerde en statige Nederlandse ambassade, waar zij, die ooit willen opteren voor de buitenlandse dienst, hun vragen kwijt konden in ruil voor diplomatieke antwoorden.

Zaterdag, de slotdag van de geslaagde studiereis, was geheel vrij te besteden en kon een ieder de stad intrekken temidden van het winkelende Londense publiek en zich voor (voorlopig) de laatste keer omringd weten door de Londense sfeer en smog. ●

M.E.D.E.D.E.L.I.N.G.E.N

FACULTEITSRAADVERKIEZINGEN

Produktie: Sandra Hogenbirk

Eind april worden de stembiljetten voor de faculteitsraadverkiezingen verzonden. Ook voor bestuurskunde zijn deze verkiezingen van belang, aangezien er een studentafvaardiging plaats kan nemen in de raad en dus op kan komen voor de belangen van onze studierichting. Stemmen dus! Even de data op een rij:

- * eind april: verzending stembiljetten
- * uiterste inleverdatum: 21 mei, 12.00 uur
- * bekendmaking uitslag: 4 juni.

Annemarie Kneppers en Henk Boer, respectievelijk tweede- en derdejaars bestuurskunde, hebben zich kandidaat gesteld voor een zetel in de faculteitsraad. Op deze pagina verklaren zij zich nader.

Ik zou iedereen willen oproepen te gaan stemmen bij de aankomende Faculteitsraadverkiezingen. In deze raad worden namelijk zeer belangrijke zaken behandeld, zoals de begroting, het aantal werkcolleges dat per jaar zal worden gegeven, personeelsbeleid en vele andere zaken. Kortom, zaken waarmee iedereen binnen de Faculteit der Sociale Wetenschappen wordt geconfronteerd. Het is daarom van groot belang dat ook de studenten-belangen binnen deze raad goed worden vertegenwoordigd en in dit geval de belangen van de bestuurskunde student. Bestuurskunde studenten nemen binnen de faculteit der sociale wetenschappen een bijzondere plaats in, omdat zij met zeer veel vakken en daarmee vakgroepen te maken hebben, wat allerlei specifieke problemen met

zich meebrengt. Voorbeelden hiervan zijn de enorme hoeveelheden boeken die aangeschaft dienen te worden en de daarmee samenhangende kosten en het vele op en neer fietsen. Zo moet men vaak, om vier syllabi te verkrijgen, naar vier verschillende vakgroepen, die op hun beurt weer vier verschillende openingstijden hebben, waardoor je dus vrijwel altijd voor een dichte deur staat.

Ik zou mij daarom, als vertegenwoordiger van de studenten bestuurskunde, binnen de raad in het bijzonder willen inzetten om deze praktische problemen, die iedere student dagelijks tegenkomt, op te lossen.

Echter niet alleen de problemen van bestuurskundigen maar ook van alle andere studenten en de faculteit in zijn geheel, want als bestuurskundige wil ik van verkoking natuurlijk niets weten.

Annemarie Kneppers.

Ik ben Henk Boer, derde jaars-student bestuurskunde. Begin maart heb ik me kandidaat gesteld voor de faculteitsraad van sociale wetenschappen. Waarom? Ik heb twee werkstukken over de universiteit geschreven, het lijkt me nu heel leerzaam om me met de praktijk te gaan bezig houden. Ten tweede vind ik het belangrijk dat studenten inspraak hebben in het reilen en zeilen van de universiteit. Voordat ik uitleg wat mijn beleid zou zijn, geef ik eerst een korte schets van de faculteitsraad. Samen met het faculteitsbestuur vormt de faculteitsraad het bestuur van de faculteit van sociale wetenschappen.

M.E.D.E.D.E.L.I.N.G.E.N

De faculteitsraad bestaat uit 14 zetels, daarvan bezetten de studenten er 4. De belangrijkste taken van de faculteitsraad houden in:

- 1) vaststellen onderwijsprogramma van elke studierichting
 - 2) opstellen van een begrotingsplan.
- Voorbeelden van agendapunten zijn de nota "Selectieve Krimp en Groei" en de samenwerking met de sociale faculteit van Rotterdam. Ik zal mijn mening over deze agendapunten geven, zodat je een indruk krijgt van mijn benaderingswijze. De nota S.G.K. houdt voor Sociale wetenschappen te Leiden in: opheffing sociologie, behoudens de ondersteunende vakgroepen voor andere studierichtingen; verder gaat politicologie van Rotterdam naar Leiden. Betekent dit voor bestuurskunde dat je in de toekomst ook de politicologische variant in Leiden kan volgen? Dit lijkt me een strevenswaardig doel. Met betrekking tot samenwerking met Rotterdam ben ik meer voor docentuitwisseling dan studenten op en neer te laten reizen, mits er voldoende interesse is voor een bepaalde module. Stel dat 30 studenten uit Leiden de bestuurskundevariant financieel-economisch beheer willen volgen; het lijkt me dan efficiënter om de betreffende docent naar Leiden te halen.

GEZOCHT: *nieuwe redactieleden!*

Dat het samenstellen van een blad als Bestuurskundige Berichten veel tijd kost moge duidelijk zijn. Maar, dat het daarnaast een bijzonder leuke en interessante bezigheid is mag ook wel eens gezegd worden; in een teamverband iets presteren dat telkens iets beter is, vergt soms veel geduld, maar levert ook veel prettige contacten op. Af en toe echter, is het nodig dat een deel van een redactie vernieuwd wordt. Zo ook de B.B.-redactie; twee redactieleden hebben besloten ons i.v.m. studieactiviteiten te verlaten. Dat betekent dat er twee redactie-zetels vrij komen, die wij zo snel mogelijk weer bezet willen zien. Daarom nodigen wij hierbij iedereen uit die meent goed in teamverband te kunnen werken en bovendien bereid is zijn of haar creativiteit aan te wenden voor een jong blad, waarin eigen inbreng nog zeer belangrijk is, contact met ons op te nemen. Misschien spreken wij elkaar binnenkort!!!! Bel Sandra Hogenbirk tel. (071)897056

Stuurt u eens wat in!

Bestuurskunde-studenten uit Leiden, wisten het schrijven in BB te mijden. Voor de redactie een strop, want de vulling raakt op, dus is het wachten op betere tijden.

M.E.D.E.D.E.L.I.N.G.E.N

M.E.D.E.D.E.L.I.N.G.E.N

European University

Officieel geaffilieerd met verschillende
leidinggevende Amerikaanse universiteiten
en Business Schools

- * universitaire graad van Bachelor/Licence of Business Administration (B.B.A.) en graad van Bachelor of Informations Systems (B.I.S.)
- * graad van Master of Business Administration (M.B.A.)
- * specialisatie in marketing, management, financieel beleid, informatica
- * na B.B.A., toegang tot meerdere Masters-programma's aan vele universiteiten in U.S.A. en Europa.
- * praktijkgerichte colleges gegeven in kleine groepen
- * goede begeleiding door de professoren
- * cursussen in Nederlands of Engels, naar keuze
- * ook campussen in Brussel, Montreux (Zwitserland), Versailles (Frankrijk), en Monaco

Inlichtingen :

EUROPEAN UNIVERSITY
Amerikalei 131

2000 ANTWERPEN

Tel. 09-32-3/238.10.82